

Notă informativă la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative

I. Considerații generale

Siguranța în tratamentul datelor cu caracter personal și protecția acestora constituie un subiect de interes major și actual, fapt ce se datorează conexiunii acestei tematici la cea privind protecția libertăților și principiilor democratice pe care se bazează normele juridice europene.

Ratificând Convenția pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal (Hotărârea Parlamentului nr. 483-XIV din 2 iulie 1999), Republica Moldova și-a asumat anumite responsabilități în partea ce vizează asigurarea protecției drepturilor și libertăților persoanei la prelucrarea datelor cu caracter personal.

Astfel, protecția datelor cu caracter personal constituie un deziderat important, care merită atenție în consolidarea eforturilor comune în vederea reafirmării imaginii țării pe plan internațional, inclusiv în contextul vectorului de integrare europeană.

În contextul celor expuse, în scopul implementării acquis-ului comunitar reprezentat de Directiva 95/46/EC privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, care reglementează cadrul juridic general al protecției datelor cu caracter personal la nivelul UE, Ministerul Justiției în comun cu Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a elaborat proiectul Legii cu privire la protecția datelor cu caracter personal (în redacție nouă). De altfel, realizarea respectivei acțiuni rezultă din prevederile Programului Național de implementare a Planului de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană în domeniul liberalizării regimului de vize, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 122 din 4 martie 2011, precum și a Planului național de armonizare a legislației pentru anul 2010, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 842 din 18 decembrie 2010.

Proiectul Legii în speță a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 268 din 19 aprilie 2011, iar în prezent se examinează de către Parlament.

Prin urmare, printre inovațiile proiectului Legii care nu se regăseau în Legea nr. 17-XVI din 15 februarie 2007 cu privire la protecția datelor cu caracter personal enumerăm: terminologia și noțiunile utilizate, reglementarea răspunderii contravenționale pentru încălcarea legislației cu privire la protecția datelor cu caracter personal, concretizarea statutului și competențelor Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, obligația operatorilor de a respecta legislația cu privire la protecția datelor cu caracter personal (ex. respectarea cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea lor în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal, prelucrarea datelor cu caracter personal în baza notificării/autorizării organului de control în domeniu ș.a.).

Respectiv, astfel de prevederi urmează să se regăsească și în alte acte normative, ulterior fiind necesară examinarea de către Parlament în comun cu proiectul Legii cu privire la protecția datelor cu caracter personal.

În acest context, a fost elaborat proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative, acțiune care rezultă a fi realizată și din prevederile pct. 38 și 41 din Programul Național de implementare a Planului de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană în domeniul liberalizării regimului de vize, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 122 din 4 martie 2011.

Respectivul proiect are drept obiectiv consolidarea cadrului legal privind protecția datelor cu caracter personal, precum și implementarea legislației cu caracter personal și asigurarea funcționării eficiente a autorității autonome de control pentru protecția datelor prin alocarea resurselor umane și financiare necesare, fapt prin care se propune o intervenție legislativă, în special, în materie contravențională, precum și înlăturarea unor deficiențe și neconcordanțe, care într-un final duc la asigurarea neadekvată a principiilor de protecție a datelor cu caracter personal.

II Aspecte de conținut

a) Amendarea Legii taxei de stat și a Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, derivă din prevederile art. 22 și 23 din Directiva 95/46/CE (transpuse în art. 18 din proiectul Legii cu privire la protecția datelor cu caracter personal), care prevăd dreptul oricărei persoane care a suferit un prejudiciu ca urmare a unei prelucrări de date cu caracter personal ilegale de a se adresa în instanța de judecată pentru a cere reperarea prejudiciului cauzat. În acest context, ținând cont de valoarea dreptului la inviolabilitatea vieții private, intime și familiale (art. 28 din Constituția Republicii Moldova), scutirea subiectului datelor cu caracter personal de la plata taxei de stat în cazul intentării acțiunii în acest sens, este percepută ca o garanție pentru protecția datelor sale cu caracter personal, aspect recomandat și de către experții EUROJUST, în sensul că Republica Moldova urmează să stabilească numeroase garanții în cadrul normativ intern vis-a-vis de protecția datelor cu caracter personal.

b) Necesitatea expunerii art. 8 din Legea privind accesul la informație într-o nouă redacție constă în înlăturarea unor neconcordanțe dintre respectivele prevederi și principiile statuate în Directiva 95/46/CE, și într-un final ale proiectului Legii cu privire la protecția datelor cu caracter personal. Cu titlu exemplificativ, menționăm că la alin. (1) art. 8, propoziția „*în sensul prezentei legi, nu constituie informație confidențială datele ce țin exclusiv de identificarea persoanelor (date ce se conțin în buletinele de identitate).*” contravine principiilor de protecție a datelor cu caracter personal. Or, reieșind din prevederile art. 2 din Directiva 95/46/CE, „*date cu caracter personal*” înseamnă orice informație referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă (subiect al datelor cu caracter personal); o persoană identificabilă este o persoană care poate fi identificată, direct sau indirect, în special prin referire la un număr de identificare, la unul sau mai multe elemente specifice, proprii identității sale fizice, psihice, economice, culturale sau sociale.

c) **Completarea art. 53 alin. (1) lit. d) din Legea cu privire la avocatura** cu sintagma „*în conformitate cu legislația în vigoare*” se propune în scopul determinării clare a modalității de furnizare a informației avocaților de către autoritățile publice. Potrivit redacției actuale a art. 53 alin. (1) lit. d) din Lege, avocatul are dreptul să solicite informații, referințe și copii ale actelor necesare pentru acordarea asistenței juridice instanțelor judecătorești, organelor de drept, autorităților publice, altor organizații, care sunt obligate să elibereze actele solicitate. Nerespectarea de către persoanele cu funcție de răspundere a acestei prevederi atrage răspunderea stabilită de lege.

Prin urmare, reieșind din prevederea în speță, rezultă că avocatul are dreptul să solicite orice informație, inclusiv cu caracter personal, fără anumite restricții. Corespunzător, aspectele privind prelucrarea datelor cu caracter personal se regăsesc în proiectul Legii cu privire la protecția datelor cu caracter personal, care stabilește că una din condițiile obligatorii de prelucrare a datelor cu caracter personal, inclusiv a categoriilor speciale de date, se efectuează cu consimțământul subiectului datelor cu caracter personal, reglementări transpuse din art. 7 și 8 din Directiva 95/46/CE a parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter și libera circulație a acestor date.

În practică s-a constatat că avocații, de regulă se află în imposibilitatea prezentării consimțământului subiectului datelor cu caracter personal în privința căruia se solicită informația, în special în privința persoanei care în cadrul procesului are calitatea procesuală de pîrît, motivînd că informația este necesară pentru instanței judecătorești de la domiciliul sau de la locul de aflare a pîrîtului, în contextul intentării acțiunii. De altfel, prevederea respectivă (art. 53 alin. (1) lit. d)), generează litigii între solicitanții de informații și furnizorii de informații.

În acest context, pentru excluderea unei asemenea ambiguități, se propune completarea prevederii în speță, în final cu sintagma „*în conformitate cu legislația în vigoare*”, în rezultatul căreia furnizarea informației cu caracter personal avocaților se va efectua potrivit regulilor stabilite în Legea specială – Legea cu privire la protecția datelor cu caracter personal. De altfel, acest amendament corespunde și propunerii de expunere în redacție nouă a art. 8 din Legea privind accesul la informație, în special a alin. (2), care stabilește că *accesul la informația cu caracter personal se realizează în conformitate cu prevederile legislației în domeniul protecției datelor cu caracter personal*.

d) Modificarea Legii cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar:

Convenția Consiliului Europei pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, prevede că fiecare Parte la Convenție desemnează una sau mai multe autorități pentru implementarea acesteia.

În același timp și Protocolul adițional la Convenție (semnat de Republica Moldova la 29 aprilie 2010), în partea ce privește autoritățile de control și fluxul transfrontalier al datelor cu caracter personal, stabilește că fiecare Parte va conferi uneia sau mai multor autorități responsabilitatea pentru asigurarea conformității cu

masurile prevăzute de legislația sa internă, care pun în vigoare principiile stabilite în Capitolele 2 și 3 ale Convenției (*vizează principiile de baza pentru protecția datelor și fluxurile transfrontaliere de date*). Conform art. 1 alin. (3) al Protocolului, autoritățile de control exercită atribuțiile sale în completa independență. Această independență presupune nu doar excluderea oricărei influențe exercitată de organismele supravegheate, ci și orice ingerință ori influență exterioară, indiferent dacă aceasta este directă sau indirectă (*cum ar fi un buget auster sau remunerarea inadecvată a salariaților, fapt ce știrbește esențial din atractivitatea domeniului pentru specialiștii calificați*), care ar putea să pună în discuție îndeplinirea de către autoritățile menționate a sarcinilor atribuite acestora, precum și stabilirea unui echilibru just între protecția dreptului la viața privată și libera circulație a datelor cu caracter personal.

În acest context, în Republica Moldova, potrivit legislației cu privire la protecția datelor cu caracter personal, autoritatea responsabilă de controlul în privința corespunderii prelucrării datelor cu caracter personal cerințelor legale este Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal - autoritate publică autonomă, care trebuie să-și desfășoare activitatea în condiții de imparțialitate și independență față de autoritățile publice.

Principiul autonomiei Centrului poate fi realizat prin mai multe metode cum ar fi: competențe de investigare și intervenire; diferite competențe administrative; dar și prin stabilirea unui nivel adecvat de salarizare (*în raport cu alte autorități publice centrale*) al funcționarilor publici care își desfășoară activitatea în cadrul acestei autorități.

Remarcăm că Centrul este autoritate publică națională, iar inovația domeniului și specificul activității necesită eforturi esențiale pentru asigurarea dreptului cetățenilor la viață privată, fenomenul fluctuației cadrelor fiind unul nefast în raport cu cerințele partenerilor europeni de a asigura un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal.

Nivelul actual de salarizare a personalului Centrului duce la imposibilitatea suplinirii funcțiilor din cadrul Centrului, fapt demonstrat prin numeroase concursuri anunțate din anul 2009 pînă în prezent. Această circumstanță ar periclita capacitatea autorității naționale de protecție a datelor cu caracter personal de a controla nivelul executării Cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr. 1123 din 14 decembrie 2010, care intră în vigoare la 24 decembrie 2011.

Această măsură va constitui un catalizator pentru îndeplinirea calitativă a atribuțiilor funcționale de către funcționarii Centrului, care va contribui atât la îmbunătățirea indicilor de realizare pozitivă a Strategiei Naționale pentru Prevenirea și Combaterea Corupției, la echivalarea statutului Centrului față de autoritățile publice cu statut similar cum ar fi Procuratura Generală, Comisia Națională a Pieții Financiare etc., cit și la promovarea unei imagini bune a Republicii Moldova.

În acest sens, menționăm că la moment nivelul de salarizare a conducătorilor și angajaților Centrului este echivalat cu nivelul de salarizare a altor organe din

subordinea ministerelor, în pofida faptului că în conformitate cu Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, funcțiile de director și director adjunct al Centrului sînt funcții de demnitate publică.

În ceea ce privește fundamentarea financiară a proiectului Legii, precizăm că cheltuielile financiare care vor rezulta din implementarea amendamentelor propuse se rezumă la suplinirea anuală a „fondului de salarizare a Centrului” cu 326 517,1 lei.

Astfel, prin operarea modificărilor propuse, se va obține într-un final ridicarea nivelului de protecție a dreptului la inviolabilitatea vieții private a persoanei, precum și crearea condițiilor de independență și autonomie a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

Prin urmare, dat fiind faptul că prin amendamentele propuse este necesară alocarea de surse financiare suplimentare și ținînd cont de prevederile Legii nr. 847-XIII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar, din care rezultă că cheltuielile estimate pentru anul bugetar viitor urmează a fi planificate, remarcăm că propunerile ce vizează amendarea Legii nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, se propun a intra în vigoare de la data de 1 iulie 2012.

e) Amendarea Legii cu privire la aprobarea Regulamentului Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, structurii, personalului-limită și a modului de finanțare a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal constă în înlăturarea divergențelor care nu corespund principiilor reglementate de Directiva 94/46/CE, precum și de proiectul Legii cu privire la protecția datelor cu caracter personal (terminologia diferită, atribuții, etc.).

Concomitent, atribuția directorului Centrului de a adresa cereri în justiție pentru apărarea drepturilor subiecților datelor cu caracter personal și de a reprezenta interesele acestora în instanța de judecată se propune a fi exclusă, deoarece potrivit Regulamentului, sediul permanent al respectivului se află în municipiul Chișinău, iar acesta nu dispune de structuri în teritoriu, fapt pentru care se află în imposibilitatea de a-și exercita atribuțiile în acest sens.

În același timp, Regulamentul Centrului se propune a fi completat cu prevederi referitoare la competențele acestuia, precum ar fi constatarea contravențiilor administrative ce atentează la drepturile și libertățile persoanei în procesul prelucrării datelor ei cu caracter personal, semnarea deciziilor privind autorizarea sau refuzul autorizării operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, dispunerea suspendării sau încetării prelucrării datelor cu caracter personal, efectuate cu încălcarea legislației în domeniu, ș.a., competențe care rezultă din prevederile Directivei 95/46/CE privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date și proiectul Legii cu privire la protecția datelor cu caracter personal.

D) Completarea Codului contravențional al Republicii Moldova:

În contextul expertizării Legii nr. 17-XVI din 15 februarie 2007 cu privire la protecția datelor cu caracter personal (în vigoare), una din obiecțiile esențiale expusă de către experții europeni, care au expertizat Legea prenotată, a fost nepreluarea în volum deplin a prevederilor Directivei 95/46/CE, motiv pentru care există un risc sporit de plasare a Republicii Moldova la categoria statelor, care nu asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal și, în final, un impediment pentru circulația liberă, transfrontalieră a acestor date.

În special, s-a opinat în privința absenței normelor care ar reglementa răspunderea contravențională pentru încălcarea legislației cu privire la protecția datelor cu caracter personal și care ar concretiza statutul și competențele Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în legătură cu acest aspect.

Legea nr. 17-XVI din 15 februarie 2007 cu privire la protecția datelor cu caracter personal, a individualizat statutul autorității naționale competente de a exercita controlul în domeniul protecției datelor cu caracter personal, stabilind atribuția de a întocmi procese-verbale cu privire la încălcarea legii (art. 11 alin. (5) lit. f), l)).

Însă, Codul contravențional al Republicii Moldova nu conține sancțiuni pentru încălcarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal, iar Centrul nu se regăsește în lista agenților constatatori prevăzută de art. 400-423, care potrivit art. 385 alin. (2) din Cod, ar fi împuternicit cu atribuții de constatare a contravențiilor în domeniul protecției datelor cu caracter personal și întocmirea a proceselor-verbale.

Completările în vederea instituirii răspunderii contravenționale pentru încălcarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal se impun a fi operate inclusiv în vederea implementării principiilor stabilite în Protocolul adițional al Convenției pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, cu privire la autoritățile de supraveghere și fluxul transfrontalier al datelor cu caracter personal, semnat de Republica Moldova la 29 aprilie 2010. Actul în speță conține prevederi referitoare la obligația statului de a abilita autoritatea națională de protecție a datelor cu atribuții în vederea exercitării reale a sarcinilor de protecție la acest capitol, inclusiv cu atribuții de investigare și intervenire, precum și cu dreptul de a acționa în judecată.

Întru realizarea obiectivelor stabilite în Protocol, este necesară reglementarea mecanismului juridic de influență în privința operatorilor de date cu caracter personal care efectuează prelucrarea și/sau transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal, în special prin metoda sancționării contravenționale în cazul admiterii unor astfel de încălcări.

Necesitatea completării Codului contravențional derivă nu numai din atribuțiile Centrului, dar și din practica autorităților de protecție a datelor cu caracter personal a statelor membre ale UE, care de altfel, aplică de sine stătător sancțiuni contravenționale.

Astfel, răspunderea pentru încălcarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal diferă de la stat la stat, în dependentă de gravitatea încălcărilor

realizării propriu-zise. Cu titlu de exemplu, menționăm că în *Franta*, împiedicarea controlului efectuat de Comisia Națională de Informatică și Libertăți sau refuzul de a colabora cu membrii ei, persoanele abilitate sau magistrații, precum și oferirea documentelor necesare sau folosirea documentelor neintroduse în cerere, se sancționează cu o amendă de până la 15 000 euro.

Printre încălcările de ordin administrativ sancționate de către autoritatea de protecție a datelor cu caracter personal din *Spania* enumerăm: încălcarea obligației de a păstra confidențialitatea datelor cu caracter personal; nerespectarea sau împiedicarea sistematică a exercitării dreptului la acces, rectificare, retragere sau protest; ori nerespectarea sistematică a atribuției de a notifica persoana privind introducerea datelor cu caracter personal în baza de date, aplicându-se amenzi ce variază de la 600 euro pentru încălcări ușoare și până la 600 000 euro, pentru încălcări deosebit de grave.

Reieșind din cele menționate, se observă clar că autoritățile naționale de protecție a datelor cu caracter personal a statelor membre ale Uniunii Europene, sînt abilitate cu funcții de control în domeniul corespunderii prelucrării datelor cu caracter personal și, în cazul constatării neregulilor, cu competențe privind aplicarea de sine stătător a sancțiunilor contravenționale.

În contextul celor expuse, considerăm oportun de a completa Codul contravențional cu un capitol nou (Cap. VI¹) cu următorul titlu: „**Contravenții ce atentează la drepturile și libertățile persoanei în procesul prelucrării datelor ei cu caracter personal**”.

Necesitatea completării Codului contravențional în contextul sancționării prelucrării datelor cu caracter personal cu încălcarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal derivă din prevederile art. 11 alin. (5) al Legii nr. 17-XVI din 15 februarie 2007, care investeste Centrul cu atribuții în vederea urmării și respectării legislației cu privire la protecția informației și controlul aplicării acesteia.

De asemenea, în scopul asigurării unui instrument de constrângere în vederea respectării de către deținătorii de date cu caracter personal a obligațiilor prevăzute de art. 14 și art. 16 ale Legii enunțate, se propune aplicarea sancțiunilor contravenționale atît în cazul *nerespectării cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal* la prelucrarea lor în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal, cît și în cazul *transmiterii transfrontaliere a datelor cu caracter personal* cu încălcarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal. Remarcăm că Cerințele față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal sunt aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr. 1123 din 14 decembrie 2010 și au drept scop stabilirea regulilor minime de implementare de către deținătorii de date cu caracter personal a măsurilor tehnice și organizatorice necesare pentru asigurarea securității, confidențialității și integrității datelor cu caracter personal prelucrate în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal și/sau registrelor ținute manual, în conformitate cu prevederile legislației cu privire la protecția datelor cu caracter personal.

Potrivit Directivei 95/46/CE și prevederilor proiectului Legii cu privire la protecția datelor cu caracter personal, anterior prelucrării datelor cu caracter personal, operatorii sau persoanele împuternicite de către aceștia *sunt obligați să notifice Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal*. Ca rezultat al notificării se dispune de către Centru verificarea prealabilă în contextul constatării dacă prelucrarea se încadrează în limitele legislației cu privire la protecția datelor cu caracter personal.

Corespunzător, una din atribuțiile Centrului este *de a autoriza prelucrările de date cu caracter personal* în anumite cazuri (ex. prelucrarea datelor cu caracter personal privind starea de sănătate, transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal). Conchidem, că atît notificarea Centrului, cît și autorizarea prelucrării datelor de către organul de control constituie o garanție pentru subiectul datelor cu caracter personal în procesul prelucrării datelor sale, fapt pentru care se propune pasibilitatea de atragere la răspundere contravențională a celor ce nu respectă respectivele condiții.

O inovație a proiectului Legii cu privire la protecția datelor cu caracter personal, o constituie și faptul că acesta conține într-un capitol separat (Cap. III) prevederi referitoare la drepturile subiectului datelor cu caracter personal, anume a dreptului de a fi informat, de acces la datele cu caracter personal, de intervenție asupra datelor cu caracter personal, de opoziție ca datele sale cu caracter personal ce îl vizează să nu facă obiectul unei prelucrări, precum și dreptul de a nu fi supus unei decizii individuale. Prin urmare, în scopul asigurării mecanismului privind respectarea acestor prevederi se propune sancționarea încălcării respectivelor drepturi ale subiectului datelor cu caracter personal. Concomitent, mecanismul de implementare a regulilor de stocare și utilizare a datelor cu caracter personal este reglementat de art. 11 din proiectul Legii cu privire la protecția datelor cu caracter personal.

Transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal presupune transmiterea peste frontiera de stat a datelor cu caracter personal care constituie obiectul prelucrării sau sînt colectate în scopul de a le supune unei astfel de prelucrări, operațiune care urmează a fi efectuată cu respectarea anumitor condiții (ex. asigurarea unui nivel adecvat de protecție a drepturilor subiecților datelor cu caracter personal și a datelor destinate transmiterii de către statul de destinație, a cărui nivel de protecție se stabilește de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal).

Oportunitatea introducerii contravenției privind *refuzul de a furniza informații sau împiedicarea accesului personalului Centrului*, constă în faptul că în procesul exercitării atribuțiilor de control, angajații Centrului s-au confruntat cu situații în care persoanele fizice și juridice, inclusiv autoritățile publice, refuză de a furniza informațiile sau documentele solicitate, ori prezintă informații neautentice sau incomplete sau nu prezintă informațiile și documentele solicitate în termen.

Concomitent, în pofida obligației pozitive prevăzute de art. 11 alin. (8) din Legea nr. 17-XVI din 15 februarie 2007, precum și reieșind din practica Centrului, există situații cînd se creează impedimente în privința *accesului liber al personalului autorității naționale de control în domeniul protecției datelor cu*

caracter personal în încăperile și pe teritoriul amplasării sistemelor de evidență a datelor cu caracter personal, la datele cu caracter personal prelucrate, la echipamentul de prelucrare, programe și aplicații, la documente și înregistrările referitoare la prelucrarea de date cu caracter personal.

Utilitatea acestui articol constă în faptul, că prin introducerea lui, Centrul va avea oportunitatea de a aduce în fața instanței de judecată materialele privind necesitatea aplicării sancțiunii contravenționale în cazul neîndeplinirii în termenul stabilit a deciziilor emise.

Deosebirea esențială a dispoziției articolului propus față de prevederile art. 349 „Împiedicarea activității legitime a funcționarului public” din Codul contravențional, constă în faptul, că aceasta cuprinde un volum mai concret de inacțiuni ale persoanelor fizice și juridice, cu specific în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

Necesitatea sancționării contravenției privind *neîndeplinirea deciziilor organului de control* în domeniul prelucrării datelor cu caracter personal, reiese nu numai din atribuțiile Centrului, dar și din practica existentă.

Spre exemplu, în anul 2009, Centrul a constatat faptul plasării pe pagina web a unei instituții financiare, în regim de acces nerestricționat, a formatului electronic a „listei negre a clienților”, care conținea date cu caracter personal ale clienților, precum și categorii speciale de date cu caracter personal (ex. datele cu caracter personal privind starea de sănătate sau viața sexuală, cele referitoare la condamnările penale, măsurile procesuale de constrângere sau sancțiuni contravenționale).

În procesul controlului, Centrul a prescris instituției financiare suspendarea operațiunilor de prelucrare a acestor date cu caracter personal și prezentarea documentelor relevante. Instituția financiară a refuzat să se conformeze cerințelor legale, neprezentând documentele și informațiile solicitate.

În aceste condiții Centrul, nefiind inclus în lista organelor de specialitate cu statut de agent constator, prevăzută de art. 400-423 Cod contravențional a fost impus să remită materialele acumulate Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției în vederea inițierii procedurii contravenționale în baza art. 349 Cod contravențional.

Subsecvent celor enunțate, pentru încălcarea contravențiilor propuse sunt pasibile de răspundere contravențională, atât persoana fizică, cât și persoana juridică, pentru ambele subiecte, aplicându-se sancțiuni contravenționale sub formă de amendă, iar în unele cazuri cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pentru persoana juridică.

Stabilirea unor astfel de limite ale amenzii contravenționale pentru ambele categorii de subiecți, precum și a sancțiunii complementare sub formă de privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pentru persoana juridică, rezidă din gradul de pericol sporit pentru drepturile subiectului datelor cu caracter personal în caz de prelucrare a datelor sale cu caracter personal cu încălcarea legislației cu privire la protecția datelor cu caracter personal. Or, dreptul la viață privată face parte din categoria drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, garantate de Constituția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care în

art. 8 statuează că „orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului și a corespondenței sale.” De altfel, și art. 28 din Constituția Republicii Moldova prevede că statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.

Ținând cont de completările propuse a fi incluse în partea specială a Codului contravențional, statutul de agent constator urmează a fi atribuit Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, organul de control în domeniul prelucrării datelor cu caracter personal. Remarcăm că prevederile în speță conțin clar și explicit contravențiile care urmează a fi constatate de către Centru, iar procesele-verbale cu privire la contravenții vor fi remise spre examinare în fond instanței de judecată competente.

În acest context, conchidem că abilitarea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal cu atribuții de agent constator derivă din necesitatea existenței unor pîrghii punitive, care vor duce la eficiența controalelor efectuate de către respectivul, iar persoanele care au încălcat prevederile Legii cu privire la protecția datelor cu caracter personal vor putea fi sancționate. Măsurile punitive inevitabil vor ridica gradul de responsabilitate a operatorilor și a persoanelor imputernicite de către aceștia.

Urmare celor relatate, conchidem că proiectul elaborat asigură implementarea legislației cu caracter comunitar și garantarea protecției drepturilor subiectului datelor cu caracter personal în cazul prelucrării acestor date, fapt pentru care considerăm oportună promovarea acestuia.

Proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost coordonat cu toate organele centrale de specialitate ale administrației publice indicate în art. 24 din Legea nr. 64-XII din 31 mai 1990 cu privire la Guvern. Argumentele de rigoare ale Ministerului Justiției în privința avizelor organelor interesate se conțin în sinteza obiecțiilor și propunerilor. De asemenea, proiectul a fost supus expertizei anticorupție în scopul verificării corespunderii standardelor anticorupție naționale și internaționale.

Ministru Oleg EFRIM